РЕЦЕНЗІЯ

на програму

«Соціально-емоційне навчання в освіті: розвиток наскрізних умінь учительства й учнівства» для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників, що працюють з дітьми, підлітками і молоддю

(авторський колектив: В. Гринько, О.Дегтярьова, Т.Дрожжина, О.Елькін, О.Рассказова)

Програма призначена для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, зокрема тих, які працюють з дітьми, підлітками та молоддю (https://vector.uied.gov.ua/uk/mpk/3563/detail/). Завданням програми є ознайомлення з науковими рамками соціально-емоційного навчання (СЕН) та ключовими підходами до розвитку наскрізних умінь здобувачів і здобувачок загальної середньої освіти в умовах Нової української школи, підкреслюючи їхній взаємозв'язок із розвитком СЕ-навичок; забезпечення учасників і учасниць програми практичними інструментами розвитку СЕ-навичок і впровадження СЕН для особистісного розвитку та їх наскрізного використання в освітньому процесі; формуванням у педагогів розуміння ролі СЕН у розвитку в учнівства критичного мислення, уміння керувати емоціями, розв'язувати проблеми та співпрацювати з іншими; підвищити навички і готовність педагогів створювати безпечне, здорове та інклюзивне освітнє середовище. Обсяг програми — 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС). Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2025 № 1465. Програма передбачає навчання онлайн на платформі «Вектор», де міститься кабінет професійного зростання користувача.

Програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, розписаний за двома напрямами: напрям 1. Соціально-емоційне навчання в контексті трансформації освіти: від глобального досвіду до українських реалій (15 год.); напрям 2. Наскрізні вміння в рамці НУШ та соціально-емоційне навчання (15 год.). Зміст програми реалізується через лекції, практичні завдання, самостійну роботу та контрольні заходи. Передбачені вхідна діагностика та контрольні тести за кожним тематичним напрямом.

Зміст програми реалізується послідовно: перший напрям передбачає ознайомлення слухачів із сутністю та значенням СЕН, наскрізними вміннями НУШ та міжнародним досвідом впровадження СЕН. Перевагою цієї частини програми є ознайомлення слухачів з міжнародними дослідженнями TALIS і ДоСЕН, урахуванням результатів міжнародного дослідження ДоСЕН та досвідом участі України. Також важливою частиною програми є ознайомлення учасників з методами та інструментами оцінювання/вимірювання СЕН (анкетування, тести, спостереження, самооцінювання, рефлексія). Важливим елементом програми, її змісту, є тема, спрямована на ознайомлення з інструментами створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища для учнів. Таке навчання передбачається реалізовувати за допомогою практичних занять, дискусій, рольових ігор та моделювання

реальних ситуацій. У цьому ж контексті передбачено розглядати стратегічні напрями розвитку загальношкільної культури крізь призму СЕН, роль адміністрації, учительства, учнівства, батьківства/опікунства та громади у впровадженні СЕН.

Важливою складовою програми є друга частина, спрямована на знайомство з основами формування критичного мислення учнів як здатності аналізувати інформацію, оцінювати її достовірність, знаходити логічні зв'язки та формувати власні обґрунтовані висновки, розв'язувати конфлікти. Позитивної оцінки заслуговує поєднання фундаментальної підготовки слухачів з прикладними завданнями. Для реалізації цієї складової програми автори слушно пропонують низку практичних інструментів і вправ для розвитку критичного та системного мислення. Особливо актуальною підтемою у програмі авторами передбачено ознайомлення з тим, як навички СЕН сприяють академічній успішності та подоланню освітніх втрат, що враховує поточну ситуацію в Україні.

Слід також відзначити, що автори побудували програму за спіральним підходом, що передбачає послідовне вивчення ключових тем з поглибленим їх осмисленням на вищих рівнях складності.

Загальний висновок: зміст програми, її структура та форми реалізації поєднують наукову та практичну підготовку й створюють передумови для досягнення заявлених очікуваних результатів навчання. Програма заслуговує на позитивну оцінку та може бути рекомендована до реалізації в освітньому процесі закладів післядипломної педагогічної освіти у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників, що працюють з дітьми, підлітками і молоддю.

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу компаративістики
інформаційно-освітніх інновацій
Інституту цифровізації освіти
Національної академії педагогічних наук України

_____ Оксана ОВЧАРУК

«30» жовтня 2026 року

ВІДДІЛ КАДРІВ

Підпис Овчарук О.В.
ЗАСВІДЧУЮ
зав. відділом кадрів Бондарчук В.М.
"___" _____ р.